

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 29 ต.ค. 2549	ปีที่ 37	ฉบับที่ 13177	หน้า 11
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	-------------------

“โคมไฟ(โคมไฟ)”

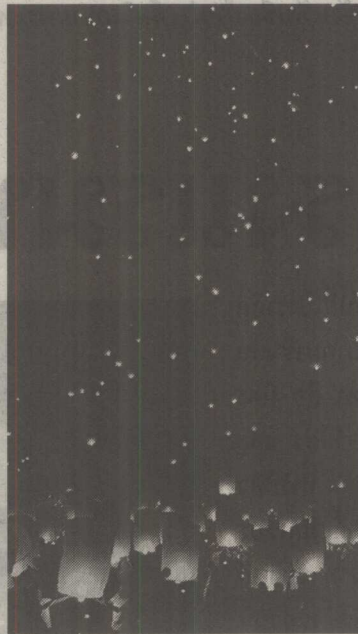
หรือ“ว่าวไฟ”

ปัจจุบัน การปล่อยโคมไฟ นอกจาก จะปล่อยในเดือนยี่เป็งของล้านนาแล้ว บางแห่งยัง นิยมปล่อยในวันขึ้นปีใหม่ งานบุญศพนาคิน สุดท้ายก่อนนำศพไปเผา บางแห่งปล่อยในงานขึ้นบ้านใหม่ และงานบุญต่างๆ แล้วแต่ เจ้าภาพจะทำการ ซึ่งเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ แสดงให้เห็น การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมตามกาลเวลา

ยามค่ำคืนผู้คน ในล้านนา มักจะเห็น ลูกไฟดวงใหญ่ ลอยเลื่อนไหล ตามแรงลม เปล่งแสง าว แต่งแต้มท้องฟ้า ใน

ยามราตรีให้สวยงาม โดยเฉพาะ ในคืนเดือนยี่เป็ง ของทางล้านนา ผู้คนเรียก ดวงไฟนี้ว่า “โคมไฟ(โคมไฟ)” หรือ “ว่าวไฟ”

จากคำบอกเล่า ของผู้เฒ่าได้เล่ากันว่า “การปล่อยโคมไฟ เป็นการปล่อยเคราะห์ ปล่อยโศกให้หมดไป บ้างก็ว่า เป็นการบูชาเทวดาบนสวรรค์ บ้างก็ว่าปล่อย เพื่อบูชาพระเกตุแก้วจุฬามณี” ในอดีตจาก คำบอกเล่าของผู้เฒ่า การปล่อยโคมไฟ จะมีเฉพาะ คิน

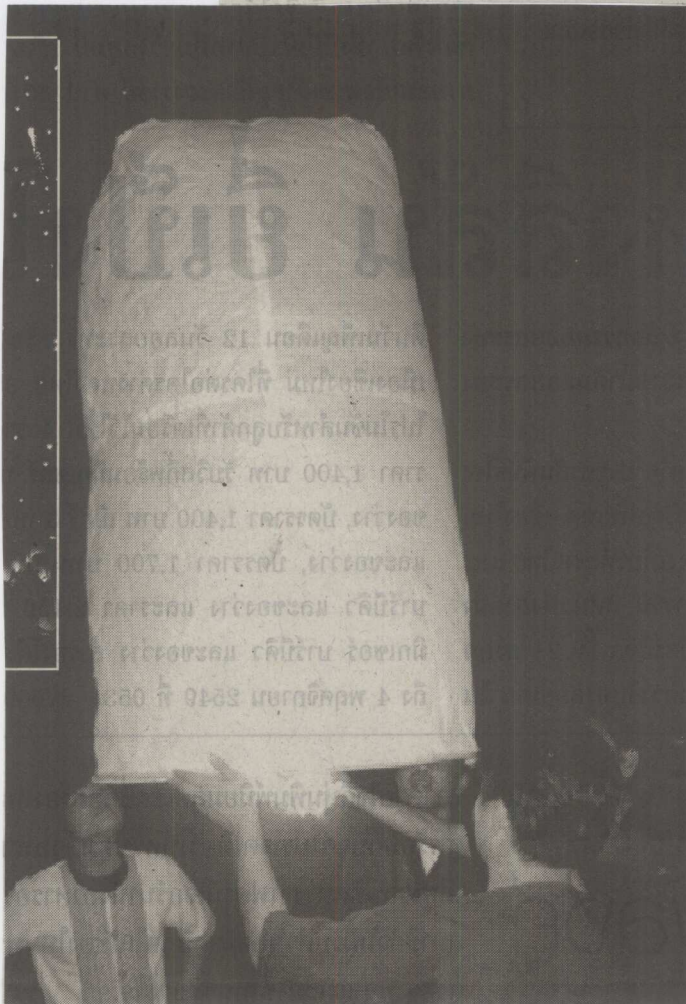
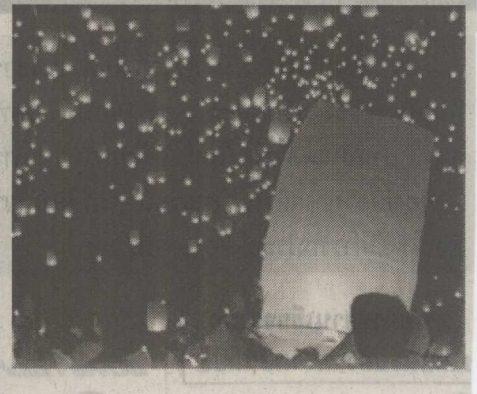
ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	129 ต.ค. 2549	37	13 17 7	11

เดือนยี่เป็ง ตรงกับวันเพ็ญเดือน 12 หรือวัน
ลอยกระทง ของชาวภาคกลาง ในการปล่อย
โคมไฟ จะมีลูกเล่นต่างๆแล้วแต่นั้นๆ จะทำ
ขึ้นมา เช่น ประทัด ลูกไฟหยวด (ดอกไม้
ไฟแตก ออกเป็นแสงตกลงมา) ทำให้มีสีสัน
มากขึ้น.

ในส่วนของการจัดงานสำหรับ
ประชาชนทั่วไป จะมีการนำกระทงประดิษฐ์มา
ร่วมลอยกระทงที่แม่น้ำ แต่ก็จะมีบางท้องถิ่น
ที่จะมีกิจกรรมที่แสดงลักษณะเฉพาะ ของตน
เช่น งานประเพณียี่เป็ง จังหวัดเชียงใหม่
ความพิเศษของประเพณียี่เป็ง คือ การปล่อย
"โคมลอย" ทั้งชนิด"โคมไฟ"และ"โคมควัน"

ถือว่าเป็นการ นำเอาเคราะห์เอาโศกลอยออก
จากตัวเราและบ้านเรือน หรืออีกนัยหนึ่ง
อาจกล่าวได้ว่าเป็นการลอยเคราะห์ก็ได้

ประมาณ 2-3 ปีที่ผ่านมาจนถึง
ปัจจุบัน เป็นประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงความ
ร่วมมือร่วมใจของชาวบ้าน เห็นได้ว่า การ
ปล่อยโคมไฟ นอกจากจะปล่อย ในเดือนยี่เป็ง
ของล้านนาแล้ว บางแห่งยังนิยมปล่อย ในวัน
ขึ้นปีใหม่ งานบุญศพนในคืนสุดท้าย ก่อนนำศพ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	29 ต.ค. 2549	37	13177	11

ขึ้น ซึ่งเชื่อว่าเป็นการบูชาพระธาตุจุฬามณีบนสวสวรรค์ การทำโคมลอยนับเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ศิลปะและเทคนิคเข้าช่วยเป็นอย่างมาก ผู้จัดทำจะต้องมีความชำนาญ การทำโคมลอยนั้นจะต้องใช้เทคนิควิทยาศาสตร์เหมือนกับการทำบอลลูนของฝรั่ง โดยใช้กระดาษแก้วหรือกระดาษสา ทำเป็นถุงลมรูปร่างต่างๆ ตามแต่จะคิดทำ ความเชื่อในการจัดทำโคมลอยนั้น

ไปเผา บางแห่งปล่อยในงานขึ้นบ้านใหม่ งานบุญต่างๆ แล้วแต่เจ้าภาพ จะทำกัน ตามความเชื่อที่ของแต่ละคน บ้างก็ว่าเพื่อให้วิญญาณได้ขึ้นสวรรค์ บ้างก็ว่าเพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้านและชีวิต ยิ่งกว่านั้นตามรีสอร์ท หรือโรงแรม มีการปล่อยโคมไฟ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ดูกัน กลายเป็นประเพณี ธุรกิจการค้าไปเลย งานประเพณีลอยกระทงเผาเทียน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	129 ต.ค. 2549	37	13177	11

เล่นไฟ ในจังหวัดอื่นๆ จัดให้มีขบวนแห่
พนมหมาก พนมดอกไม้ ขบวนแห่กระทง
และมีขบวนต่างๆ นอกจากประเพณีที่รู้จักกัน
ในชื่อของประเพณีลอยกระทงแล้ว ในภาค
อีสานของไทย โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพื้นที่ติด
กับแม่น้ำโขง

ยังมีการจัดงานประเพณีที่สืบเนื่องมา
จากความเชื่อเดียวกันนี้ แต่จัดในช่วงวันเพ็ญ
(15 ค่ำ) เดือน 11 เรียกกันว่า ประเพณีไหล

เรือไฟ โดยหมู่บ้านต่าง ๆ จะแข่งกันทำเรือ
ไฟ ซึ่งทำด้วยท่อนกล้วยหรือไม้ไผ่ต่อเป็นลำ
เรือยาวประมาณ 10 - 12 เมตร ภายในเรือ
บรรจุขนม ข้าวต้มมัด หรือสิ่งของที่ต้องการ
บริจาคทาน ด้านนอกเรือประดับด้วยดอกไม้
รูป เทียน ตะเกียง ชีได้ ซึ่งในปัจจุบันมีการ
ประดิษฐ์เรือไฟเป็นรูปต่าง ๆ เช่น รูปสถานที่
สำคัญ หรือสัตว์ในหิมพานต์ เมื่อถึงช่วงเวลา
ปล่อยเรือไฟลงในแม่น้ำ ท้องน้ำจึงสวยงาม
สว่างไสวด้วยแสงตะเกียงนับหมื่น ๆ ดวง นับ
เป็นภาพที่ประทับใจอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มี
โอกาสได้เห็น

ในไม่ช้าความเชื่อ ประเพณี และ
วัฒนธรรมที่ถูกต้อง จะค่อยๆ หายไป กับกาล
เวลา ดังเช่นวัฒนธรรมการปล่อยโคมไฟของ
ล้านนา ในอนาคต อาจจะมีเพียงแต่ว่า การ
ปล่อยโคมไฟนั้น เป็นการปล่อยเคราะห์ปล่อย
โชค หาความเป็นสิริมงคลในชีวิต และการ
หาเงินจากประเพณีของล้านนา โดยไม่ทราบ
เป้าหมาย ที่แท้จริงของประเพณี การปล่อย
โคมไฟล้านนา